

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.0. LA FI DEL REGNAT DE FERRAN VII: LA QÜESTIÓ SUCCESSÒRIA

→ Amb el naixement de la primogènita del rei, una nena de nom Isabel, es va proclamar la Pragmàtica Sanció (any 1830) i s'aboleix la Llei Sàlica.

→ Això representa un cop a les aspiracions de pujar al tron del germà del rei, Carles Maria Isidre, aglutinador dels *ultres* ["carlins"].

→ S'inicia d'aquesta manera un estira i arronsa a palau per tal de derogar o no la Pragmàtica Sanció entre els partidaris d'una i de l'altre.

→ Mort de Ferran VII el 1833: la regent Maria Cristina busca el suport dels liberals moderats ("isabelins") per governar, en nom de la seva filla, que és proclamada reina. Els absolutistes més conservadors no van reconèixer Isabel II com a reina d'Espanya.

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.0. LA FI DEL REGNAT DE FERRAN VII: LA QÜESTIÓ SUCCESSÒRIA

Entre 1833 i 1868 a Europa occidental i a Espanya es va implantar el liberalisme.

→ Monarquia absolutista → constitucional i parlamentària

→ Propietat feudal → propietat privada

→ Llibertat d'indústria i comerç.

→ Noves classes dirigents: burgesia agrària (sorgida de la vella noblesa terratinent), la burgesia financera (gran banca) i burgesia industrial (minoritària a Espanya; representació a Catalunya i Euskadi).

Aquest procés a Espanya va ser llarg i complex.

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.1. LA PRIMERA GUERRA CARLINA (1833-1840)

DUES OPCIONS ENFRONTADES.

• Les diferències ideològiques entre carlins (tradicionalistes: “Déu, Pàtria i Furs”) i isabelins (reformistes) es van enfrontar en tres guerres (les tres Guerres Carlines).

□ CARLISME:

- Tradicionalista, absolutista i antiliberal.
- Defensaven la monarquia absoluta, el domini de l'Església catòlica i del sistema foral (Catalunya?).
- Part de noblesa rural; majoria del baix clergat; camperols del País Basc, Navarra, Catalunya, València i Aragó (descontents).
- Petits propietaris empobrits que desconfiaven de les reformes igualitàries dels liberals (venen les seves terres a grans propietaris).
- Suport monarquies absolutistes europees

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.1. LA PRIMERA GUERRA CARLINA (1833-1840)

□ *Maria Cristina (ISABELINS)*:

- Part dels absolutistes: noblesa latifundista, funcionaris, jerarquia eclesiàstica... (els fidels a Ferran VII).
 - Gran Bretanya, França i Portugal.
 - Va pactar amb els liberals moderats que comptaven amb la Corona per un trànsit pacífic al règim liberal.
-
- Per comptar amb el suport de les classes més populars es va veure obligada a acceptar les demandes reformistes dels més progressistes.
 - Marc constitucional i “uniformitzador”.
 - Reformes econòmiques: supressió del delme; eliminació de les duanes internes; desamortització dels béns eclesiàstics i comuns. ---
 - Llei de ferrocarrils
 - Primer sistema de partits. Divisió dels LIBERALS: Progressistes i Moderats

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.1. LA PRIMERA GUERRA CARLINA (1833-1840)

EL DESENVOLUPAMENT DE LA GUERRA.

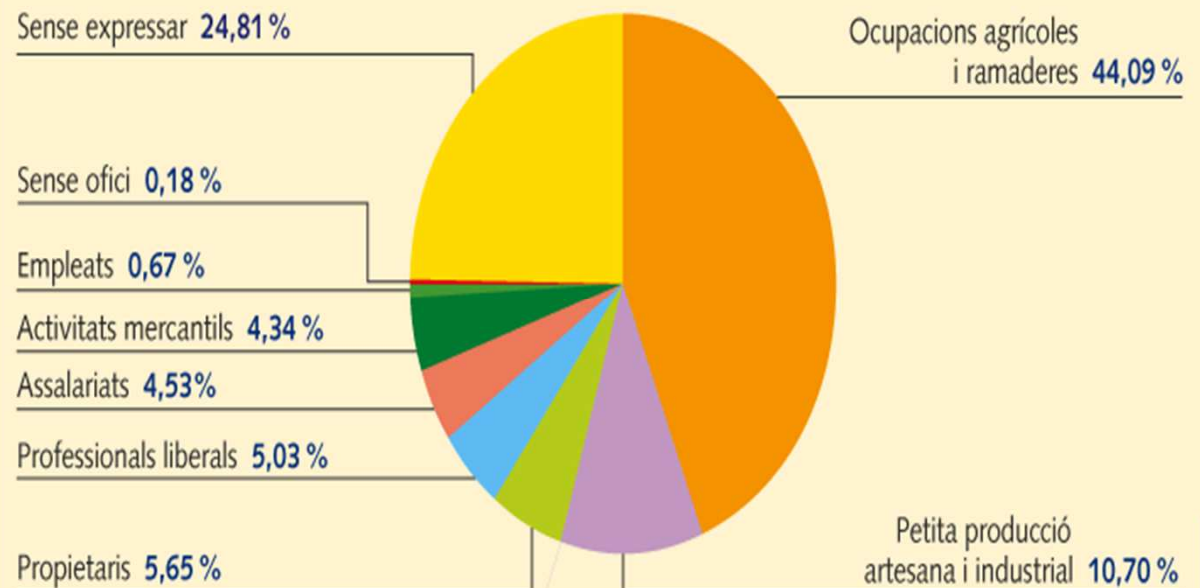
La guerra es va iniciar al País Basc i Navarra.

Els carlistes van dominar el camp i els liberals les ciutats.

Els carlins no comptaven amb un exèrcit i van actuar al principi com a guerrilles.

Davant la poca resistència isabelina van crear un exèrcit que va avançar cap a Madrid. Però al no aconseguir prendre la capital van retornar al nord.

LA COMPOSICIÓ DE LES GUERRILLES CARLINES*

* oficis dels integrants de les guerrilles carlines a la província de Tarragona

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.1. LA PRIMERA GUERRA CARLINA (1833-1840)

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.1. LA PRIMERA GUERRA CARLINA (1833-1840)

EL DESENVOLUPAMENT DE LA GUERRA.

→ CAL FER UN RESUM D'AQUEST APARTAT

Al final de la Primera Guerra Carlina els carlins no havien pogut aconseguir el tron amb les armes i es van dividir:

* Intransigents: més propers a Carles van continuar la guerra.

* Transaccionistes: volien arribar a un acord amb els liberals.

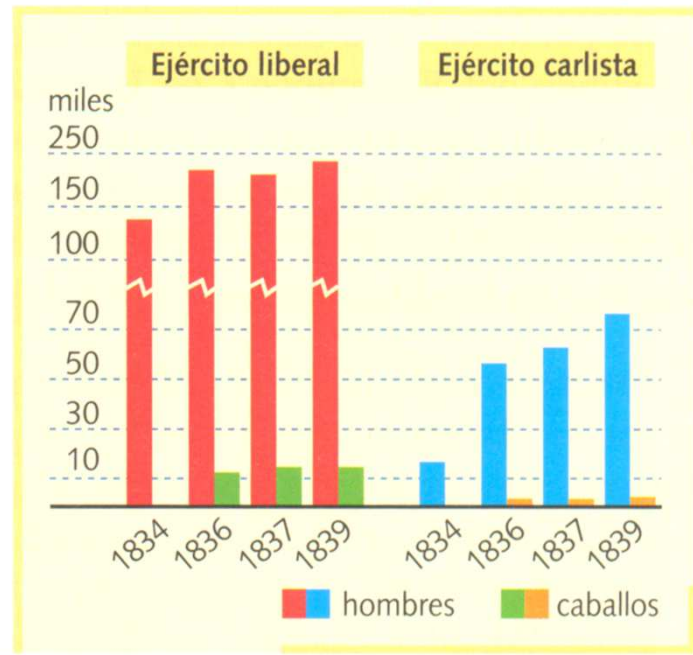
El general carlí Maroto, en nom d'una part dels carlins va signar el Conveni de Bergara amb Espartero (1839).

El general Cabrera va resistir fins al 1840.

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.1. LA PRIMERA GUERRA CARLINA (1833-1840)

EFFECTIVOS MILITARES (1834-1839)

General Maroto

General Espartero

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

- El liberalisme no va afermar-se còmodament com a model polític. Va caldre un procés revolucionari.
- La insurrecció carlina va provocar la necessitat d'adherir els liberals a un procés de reforma molt moderada de l'Estat.
- Martínez de la Rosa va ser nomenat cap del Consell de Govern, i va promulgar l'Estatut Reial del 1834, un succedani de constitució.
 - Es reconeixen alguns drets i llibertats polítiques però sense acceptar la sobirania nacional ni la separació de poders.
 - Liberalisme censatari: limitar el poder absolut amb un parlament representatiu (classes benestants).

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

- Per als sectors progressistes era molt insuficient i van crear juntes revolucionàries a algunes ciutats, formades per burgesos i sectors populars.
- A Barcelona es van produir diverses bullangues (avalots a l'estil dels vells rebomboris del pa, però amb un major component antigovernamental durant 1835.
- També va aparèixer el ludisme (Vapor Bonaplata, 1836).

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

- El 1836 es va cridar al progressista Mendizábal per formar govern. Un motí a La Granja de Sant Ildefons (localitat d'estiueig de la Cort) va obligar la regent a restablir la **Constitució de 1812** mentre no se'n redactés una de nova, i a formar un nou govern amb Mendizábal com a ministre d'Hisenda.

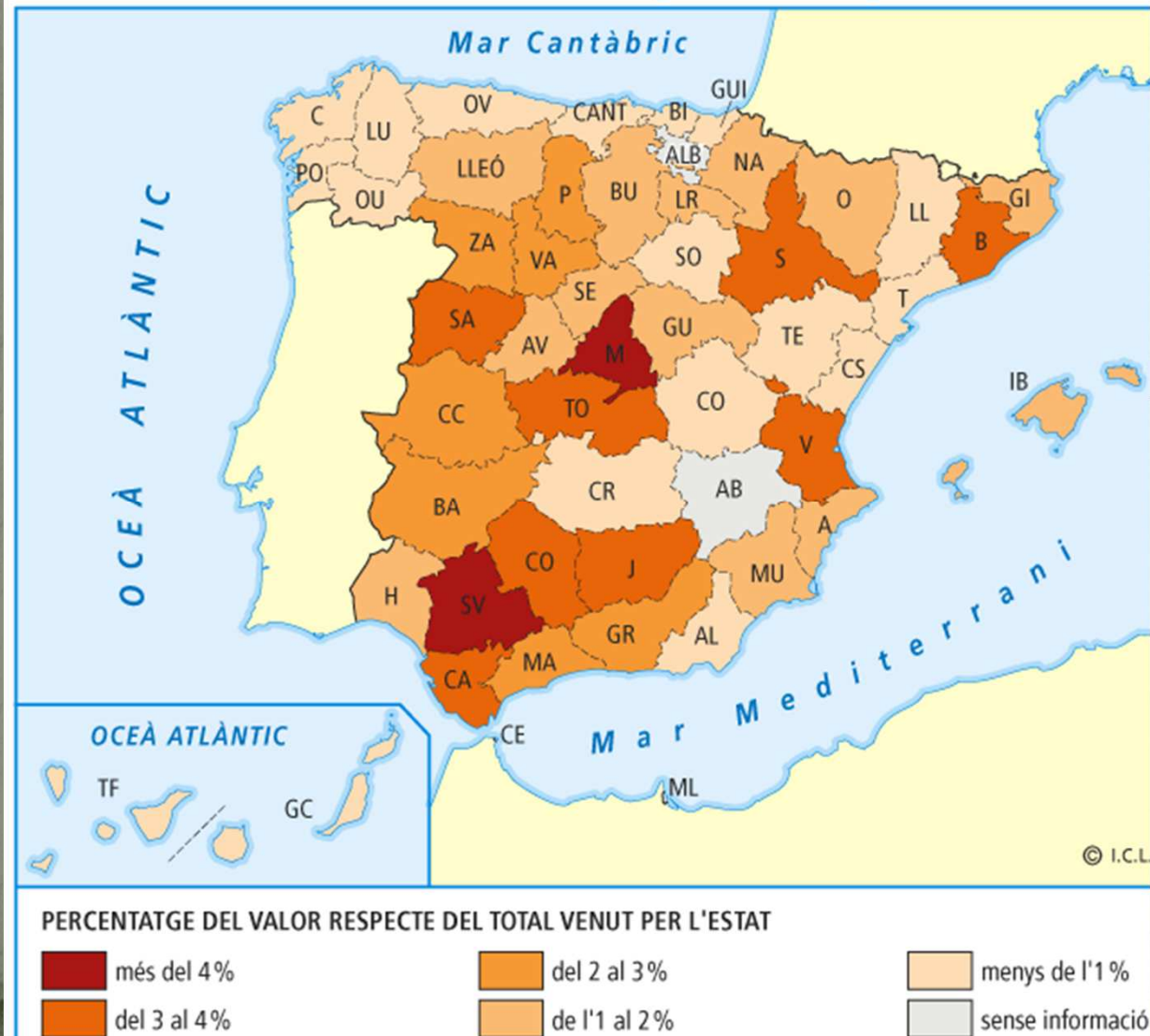
→ Mesures:

- Dissolució del règim senyorial (jurisdiccional bàsicament) i del delme.
- Desvinculació de bens patrimonials per alliberar-ne la venda.
- **Desamortització** dels bens de l'església per subhastar-los i fer front a les despeses de la guerra carlina.
- Llibertat d'indústria, de comerç, etc.

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

ELS BÉNS DESAMORTITZATS A ESPANYA (FINS AL 1845)

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

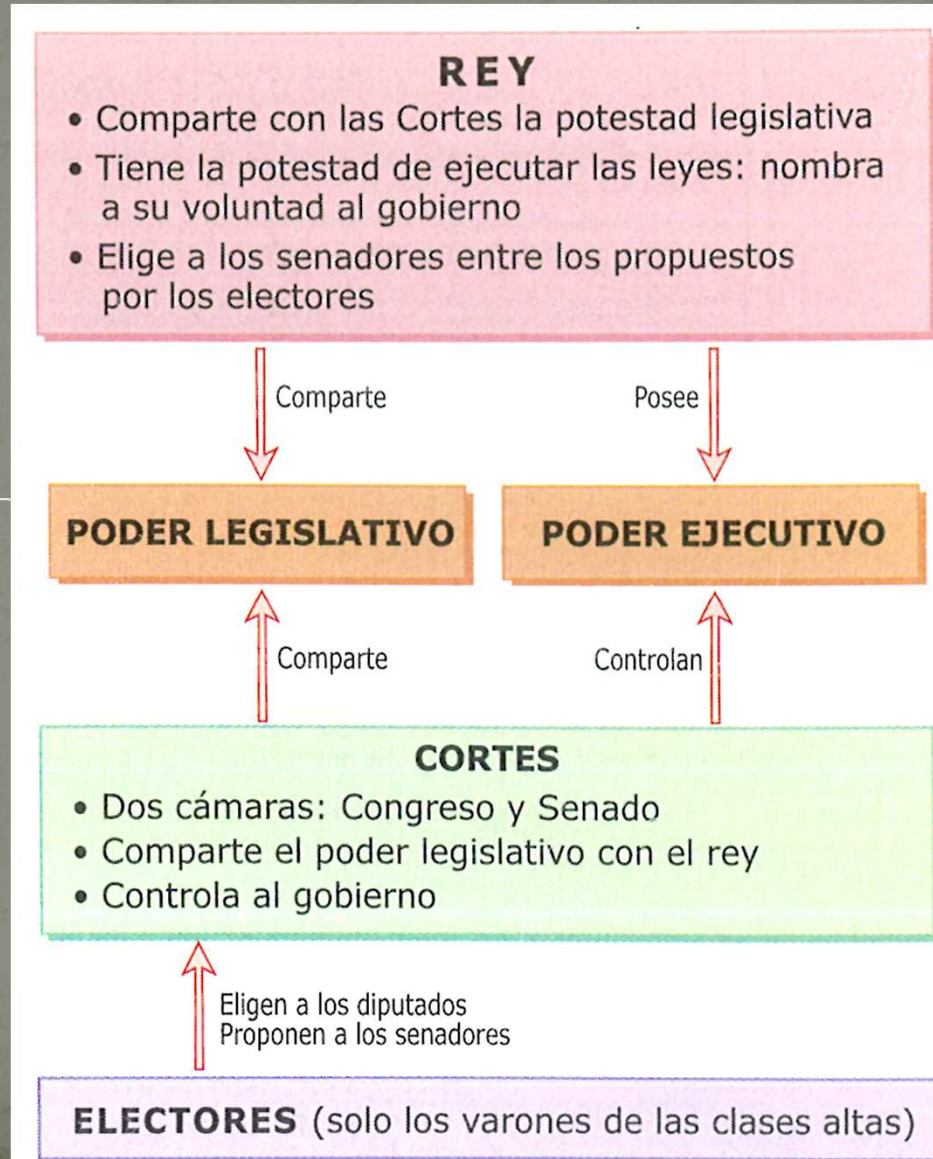
3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

- La nova **Constitució de juny del 1837** va significar un cert retrocés respecte de la de Cadis: més poder de la Corona, sistema electoral censatari, institucionalització del Senat com a cambra no electiva...
- Les posteriors eleccions les van guanyar els moderats i l'insurreccionalisme progressista va tornar a revifar davant el creixent conservadorisme del govern i la regent.
- L'octubre del 1840 Maria Cristina va renunciar al càrrec i es va exiliar.
- La regència va ser assumida pel general Espartero, líder del partit progressista i carismàtic heroi de guerra.

3. LA CONSTRUCCIÓN DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

3. LA CONSTRUCCIÓN DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'ELECTORS A ESPANYA

Any	Total d'electors segons el cens electoral	% respecte de la població espanyola	Total de votants
1834	16026	0,13	–
1836	65000	0,53	43380
1837	257984	2,2	143026
1839	381853	3,1	246291
1844	635517	5,2	415647
1846	99149	0,8	64630
1853	139641	1,14	95163
1854	696420	5,7	484551
1857	148975	0,9	91093
1867	395398	2,4	203893

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

- Tant moderats com extremistes van conspirar contra el seu govern, autoritari i impopular. A Barcelona es va enfrontar a diverses bullangues (bombardeig del desembre de 1842 des de Montjuïc) arran de les protestes per l'obertura al cotó anglès que amenaçava la indústria catalana.
- L'estiu de 1843, un cop d'estat dels generals moderats Narváez i O'Donell va fer fugir Espartero del país.

3. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1868)

3.2. EL PROCÉS DE REVOLUCIÓ LIBERAL (1833-1843)

- La burgesia barcelonina i el nou govern van aturar en sec una nova insurrecció popular i radical coneguda com la “Jamància”, el novembre del 1843.
- Poc després les Corts van decidir avançar la majoria d'edat d'Isabel II per no haver de cercar cap altre regent: tenia tretze anys.

